

کتاب زندان و زندانیها

کتابخانه کوچک دفتر مرا بیشتر قانون و تفسیرهای قضائی و کتاب‌هایی که راجع با امور قضائی است پر کرده و هر وقت نشریه‌ای در این باب پیدا شود کتابی بر کتابخانه‌ام افزوده می‌گردد با این تفاوت که چند روز بقرائت آن و قتم ارزش پیدا میکند.

اخیراً بر حسب تصادف در کتابخانه کانون چشم بکتاب زندان و زندانیها تألیف آقای دکتر احمد هومن وکیل دادگستری افتاد و چون عقیده به مراتب و فضل و ابتکار و اطلاعات وسیع آقای دکتر احمد هومن چه در موقع قضاوت معزیه و چه اینکه که وکیل دادگستری و استاد دانشگاه است دارم بی‌اختیار کتاب را خریدم و در مواقع فرصت چند روزی مشغول مطالعه شدم.

این کتاب مرا بقدری تحت تأثیر قلم شیوا و مطالب بکر و تازه و متنوع خود قرارداد که با وصف اینکه سعی میکنم از نویسنده‌گی دور باشم وظیفه خود دیدم که برای اطلاع علاقمندان و همکاران گرامی و دانشمندان خود مراتب را ذکر و توجه دهم که مطالعه چنین کتابی واقعاً قابل استفاده است و ضمناً آقای دکتر احمد هومن که بانشاء کتاب مفید و ضروری پرداخته‌اند تبریک بگویم :

استفاده مطالب این کتاب را چنانچه در مقدمه آن نوشته است در کلاس جرم شناسی دانشکده حقوق در مقدمه از اینکه علمه جرائم در کشور ما روزافزون شده و بی‌نظمی فکری و طغیان روحی در جامعه حکمفرما شده و هنر اعتدال و خویشتن داری و میانه روی که نشانه جامعه سعید و نیکبخت است از میان رفته اظهار نگرانی میکنند و اظهار عقیده میکنند که :

« تبه‌کاران در اثر چندین نوع عامل شخصی اعم از غریزی و اکتسابی و ارثی و اجتماعی و چندین عوامل نهفته دیگر که در روح تبه‌کاران مؤثر میشود بوجود می‌آیند و عامل مجازات تأثیر چندانی در ظهور و از دیاد تقلیل جرائم ندارد .

و معتقدند که :

« این اندیشه قدیمی که مجرم باید مجازات شود و مطرود جامعه باشد اندیشه پوسیده‌ایست و با اصول علمی مطابقت ندارد طبق اصول جدید علم کیفر هر کس قابل اصلاح است و باید وسیله بازگشت تبه‌کاران را بجای مجازات ساخت . »

و در جای دیگر از وضع بد زندان و زندانیان ما اظهار تأثر میکنند و مینویسند که :
« کشور ما بتصدیق محققین اروپائی گهواره عفو و اغماض است
و رفتار نیاکان ما حتی نسبت با سیران جنگی نیز مورد تحسین ملل دیگر
بوده است زندانیهایش نیاستی چنین وضعی نابجا و ناروا داشته باشند . »
سراسر این کتاب حاوی مسائل مختلف علمی است که برای همه طبقات اعم
از دانشجو و قاضی و وکیل دادگستری حتی تاجر و کارمند دولت مفید و الهام بخش است .

**فصل اول راجع باستعمال شکنجه . « بعقل ایجاد جرم و وجود
مجرم در جامعه » فصل چهارم و پنجم راجع بطبقه بندی علمی افراد
و مقررات اسلام راجع بجرائم و مجرم فصل هشتم و نهم راجع « بمسئولیت
کیفری بیماران روانی و کیفر بز هکاری در ایران قدیم و عصر حاضر و بالاخره
فصل دهم بوضع زندانها در کشورهای متمدنی و واقعاً خواندنی و یادگرفتنی است .**
کتاب مزبور در عین حال که انتقادی است راه حل هر یک از مشکلات را در جای
خود بیان کرده یأس و ناامیدی را از خواننده دور و امید و شادی را در قلب ایجاد میکند .
برای اینکه خوانندگان این مختصر با من هم عقیده شوند این جمله استادانه را
که از مقدمه کتاب اقتباس میکنم تقاضا دارم بخاطر بسپارید .

« در جامعه نیکبخت هیچکس مایوس نیست حتی جانیان و نیمه
دیوانگان امیدوار هستند فقط بر سر در جهنم خیالی دانته شاعر ایتالیائی
است که میتوان نوشت ای کسی که باینجا وارد میشوی از همه چیز نومید
شو و امیدی بآینده خود نداشته باش . »